No. 250 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Zaturdag 19 October

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 15den October.

Volgens berigten uit Warschau van den 2den dezer, werd Z. K. H. de Grootvorst Troonsopvolger aldaar binnen weinige dagen verwacht en alles in gereedheid gebragt, om hem op eene luisterrijke wijze te ontvangen.

— Het overlijden van den graaf *Zichy*, den behuwdvader van Prins *Metternich*, schijnt het vertrek van dezen staatsman van den Johannisberg te zullen verhaasten; men meldt ten minste, dat hij reeds de beschikkingen voor de terugreis naar Weenen maakt. Een gedeelte van zijn gevolg vertrekt heden derwaarts.

— Omtrent de maatregelen, die het Hannoversche bewind nu verder zal nemen, wordt nog niets zekers gemeld. Tot dus ver laat het zich niet aanzien, dat, gelijk door velen gewenscht wordt, de tegenwoordige Standenvergadering ontbonden en eene nieuwe kamer zal verkozen worden.

— Te Napels werd den 27sten l. een eerste proeftogt over den nieuwen spoorweg van daar naar Portici ondernomen en de weg derwaarts in zeven minuten afgelegd. — De nieuw geboren Prins heeft bij den doop den naam van *Alberto Maria* bekomen en verbreegd den titel van graaf van *Castrogiovanni*. — De hertogin *van Berry* was van Palermo te Napels teruggekomen.

De *Augsburgsche Zeitung* van den 14den dezer behelst een bericht van haren correspondent uit Weenen, die het eerst vermeld had dat de russische gezant te Weenen aan de conferentien over [illegible] aangelegenheden had deel genomen, welk bericht sedert door een anderen Weener correspondent werd tegengesproken. Thans zegt de eerstvermelde berigtgever: »Ik kan, in zooverre ik mij van het woord *conferentie* bediend heb, mijnen tegenspreker geen ongelijk geven, dewijl, naar de letter genomen, bij het denkbeeld van conferentien ook aan het opmaken van een protocol moet gedacht worden, en dit is bij de hier plaats hebbende [illegible] overeenkomsten over de Oostersche zaken, alhoewel wezenlijk in het plan liggend, niet geschied. Bij de echter dikwijls herhaalde gangen en woordenwisselingen tusschen [illegible] en de vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk, Pruissen en zelfs van Rusland hebben plaats gehad is algemeen, en ook wel uwen correspondent bekend."

— In een berigt door dezelfde courant uit Weenen van den 9den gegeven, wordt gemeld dat naar de berigten die men daar uit Alexandrie en Konstantinopel had, de egyptische onderkoning de gedachte had laten varen om zijn legen te laten voorwaarts rukken, en zou nu bestig willen afwachten, dat men aan zijn verlangen voldeed. Hij wilde tijd winnen; een staat die hem steeds zeer voordeelig was geweest, meer die thans in het bijzonder de Porte te stade kwam. Werkelijk zou men in Konstantinopel ruimer ademen zoodra men zag dat het slechts bij bedreigingen bleef en het Egyptische hoofd geen pogingen deed om de hoofdstad te anderen. Men scheen zich intusschen tegenweer te willen bereiden in geval *Ibrahim* zijn marsch voortzette. De onderkoning had dus het gunstige oogenblik van de Porte's nood en in zijn laten voorbij gaan. In de regtstreeksche berigten uit Konstantinopel wordt geschreven (gelijk reeds gisteren over Frankrijk werd gemeld), dat de stoomboot *Ramier* nieuwe instructien aan de admiraals *Roussin* en *Lalande* had overgebragt. Men wilde te Konstantinopel reeds weten, dat de admiraal *Roussin* een opvolger zou bekomen en schreef de oorzaak van zijn ontslag toe aan de overijling waarmede de gezant zich met de stappen der andere gezanten van de groote mogendheden vereenigd had. De Porte zou zijn gemis zeer gevoelen, want bij al de heftigheid van zijn karakter kon men hem toch geen uitstekende hoedanigheden ontzeggen. — Volgens deze berigten waren de gemoederen in de hoofdstad nog verontrust wegens het gerucht van den aantogt van *Ibrahim*. Volgens sommigen zou hij op Brussa en Smyrna willen trekken, volgens anderen den weg naar Konstantinopel niet inslaan, maar Diarbeker willen vermpesteren. — De onlusten in Albanie waren nog niet bevredigd. Ofschoon de Porte al de berigten uit dit gewest geheim hield, wist men toch, dat de bevolking ten hoogste ontevreden en verbitterd was tegen den pacha van het gewest, *Mustapha*.

ENGELAND.

LONDEN, den 16den October

Veel opspraak maakt het, dat gisteren nacht eene poging tot inbraak is gedaan in eene der vertrekken, nabij Hr. Ms. slaapvertrek. Eenige ruiten zijn aldaar gebroken gevonden. Alle schildwachten verklaren geen gerucht te hebben gehoord. Men meent na veel onderzoek, dat de dader zou zijn dezelfde krankzinnige, die voor eenige maanden in het paleis van Buckingham was gedrongen en aldaar aangehouden is. Evengenoemde was onlangs op vrije voeten gesteld.

— Men heeft berigten van New-York van den 26sten dezer. Er had in die stad weder een allervreesselijkste brand plaats gehad. Den 23sten September jl., in den namiddag, waren drie kerken (waaronder de Nederlandsch-Gereformeerde), de nationale schouwburg en een aantal bijzondere woningen geheel in den asch gelegd. De brand ontstond het eerst in den schouwburg. De schade wordt op 250,000 dollars begroot.

De staat der geldmarkt in New-York was steeds weinig gunstig. De gele koorts bleef in de Zuidelijke Staten hare verwoestingen aanrigten.

— Brieven uit Jamaika houden in, dat er nog veel spanning tusschen den gouverneur en den handelstand heerschte. Eerstgemelde had zich laten ontvallen, » dat er vele bedreigingen van moord tegen hem waren gedaan", waarop de kooplieden eene belooning van niet minder dan 12,500 £ hebben uitgeschreven voor ieder persoon, die zich hieraan schuldig zou hebben gemaakt.

— Gisteren werden de 3 pCt. gezet op 90⅞ — Ned. 2½ pCt. 53⅝; ditto 5 pCt. 101⅝; [illegible] 30⅝; Portugal 24½.

BELGIE.

BRUSSEL, den 17den October.

De Nederlandsche gezant de heer *Falck*, die dingsdag alhier aangekomen en in het hotel *Bellevue* afgestapt is, heeft woensdag morgen eene conferentie gehad met den minister van buiten- en binnenlandsche zaken, *de Theux*, en zich daarna op den middag naar Laeken begeven, alwaar hij in een buitengewoon gehoor zijne geloofsbrieven aan den koning overhandigd heeft. Verscheidene aanzienlijke personen waren bij deze ontvangst tegenwoordig en het onderhoud duurde vrij lang.

De Nederlandsche legatie-secretaris is nog te Brussel niet aangekomen. Hij zal eveneens in het hotel *de Bellevue* afstappen.

— Woensdag heeft de koning nog een raad van ministers gehouden, en zou heden de voorgenomen reis naar Duitschland aanvaarden.

— De *Belge* verzekert dat de wetgevende kamers voor het tijdstip voor hunne opening bepaald, zullen bijeen komen, den 6den november.

— De Gentsche gemeenteraad heeft den 14den october eene zitting gehouden, waarin de burgemeester, de heer *Minne-Barth*, het door de wet voorgeschreven jaarlijksch verslag wegens den toestand der stedelijke geldmiddelen, enz. heeft uitgebragt. Hij heeft daarin ook met een enkel woord over de jongste onlusten gesproken, die hij enkel aan kwaadwilligheid toeschreef. Een der leden van den raad, de heer *Metdepenningen*, heeft dadelijk het woord opgevat, en het gedrag van burgemeester en schepenen tijdens de jongste onlusten scherp gegispt. Inzonderheid legde hij hun ten laste, dat zij geene pogingen hadden gedaan, om te voorkomen, dat de soldaten zonder voorafgaande waarschuwing op het volk waren aangevallen; dat zij het gevankelijk wegvoeren van burgers naar de citadel lijdelijk hadden aangezien; dat zij, in weêrwil der bestaande

wetsbepalingen, den raad niet vroeger tot het houden eener zitting hadden bijeengeroepen, enz. In zijne rede kwamen bittere uitdrukkingen tegen de bestaande orde van zaken in België voor; welke gezegde door het aanwezige volk, dat, daar de zitting openbaar was, in grooten getale was opgekomen, zeer levendig werden toegejuicht. De zitting eindigde met het aannemen van een protest tegen den burgemeester en schepen door *alle* de leden van den raad.

De zoogenaamde *meeting* of volksvergadering, die den 13den te Gent in eene herberg is gehouden, is rustig afgeloopen. De advokaat *Spilthoorn* en de bekende *Kats* zijn daarbij de voornaamste sprekers geweest. De eerste heeft zich beklaagd, dat de leiders der volksvergaderingen aan zoo veel lasteringen van de zijde der ministeriele bladen bloot stonden. *Kats* heeft niet geschroomd voor de bijeenverzamelde werklieden te betoogen, dat wel de wetten moesten geëerbiedigd worden, maar dat toch de wet der natuur boven alles ging. » Als een volk honger heeft en werk vraagt, zeide hij, moet de maatschappij of moeten de regeerders daaraan brood en werk verschaffen.

— Dingsdag heeft de vrije universiteit te Brussel terviering van haar vijfjarig bestaan, en bij de wederopening der lessen eene vergadering gehouden die de algemeene belangstelling had gaande gemaakt. Bijzonder boeide de aandacht eene redevoering door den advokaat *Verhaegen*, lid van de kamer der volksvertegenwoordigers en van het stedelijk bestuur, in zijne hoedanigheid van curator gehouden. De redenaar heeft in bittere en harde taal melding gemaakt van hetgeen de hoogeschool reeds gedaan heeft, dan wel van hetgeen nog te doen is, gesproken, en geene verwijten gespaard aan de regering, wegens hare partijdigheid voor de katholijke universiteit. Men kan uit de rede van den heer *Verhaegen* opmaken, dat hij niet nalaten zal in de aanstaande zitting der kamers in denzelfden zin en geest te spreken. De hoogleeraren, *Ahrens* en *Altmeijer*, hebben zich in hunne, mede zeer toegejuichte redevoeringen, meest tot de hun toevertrouwde vakken van onderwijs bepaald; de laatstgenoemde echter heeft zich tevens tegen de beschuldiging van fanatismus verdedigd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 18den October.

Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden wordt aanstaanden Zondag, den 20sten dezer, uit Berlijn in de residentie terug verwacht.

— Naar men vernoemt, zal de heer staatsraad, gouverneur dezer provincie, te rekenen van den 22 of 23 dezer maand, zich buiten deze provincie begeven, tot het doen van een buitenlandsch reisje van twee à drie weken.

— Men schrijft uit 's Gravenhage, dat de Raad van State aldaar thans dagelijks bijeenkomsten houdt, in welke, naar men verzekert, over zeer belangrijke aangelegenheden wordt beraadslaagd, die, zoo als wij vroeger gemeld hebben, in verband zouden staan met de herziening der grondwet en het beramen van financiële maatregelen. Ook zoude daarin eene wijziging der tractementen van de leden der regterlijke magt zijn ter sprake gebragt. Intusschen maken zich de buiten de residentie wonende leden van den Raad van State reeds weder tot vertrekken gereed, waaruit men wil afleiden, dat de buitengewone werkzaamheden van dat hooge collegie ten einde spoeden.

— Men meldt, dat Z. M. de tot volmaking der uitwatering te Scheveningen toegestane som met *f* 6,000 verhoogd heeft. Men ziet daarin eenen waarborg te meer voor het tot stand komen van deze belangrijke onderneming.

— Den 14den hebben HH. KK. HH. de aartshertog *Maximiliaan* van Este en de Erfprins van Modena, de belangrijke zeewering van de Hondsbosschen te Petten bezigtigd. Den 16den zijn de vorstelijke reizigers te Amsterdam aangekomen, doch gisteren met de stoomboot van daar naar Harlingen en Leeuwarden weder vertrokken, om binnen weinige dagen in de hoofdstad terug te keeren en aldaar eenigen tijd te verblijven.

— Te Amsterdam is aangekomen Z. Exc. de minister van financien. *Beelaerts van Blokland*, tot bijwoning van de jaarlijksche vergadering van het Amortisatie-Syndicaat.

— Ten aanzien van den diefstal dingsdag nacht op de Prinsengracht te 's Hage gepleegd, vernemen wij nader, dat in den nacht van woensdag de ijzeren geldkist met de zich daarin bevonden hebbende affaireboeken, door de nachtwacht is gevonden, staande op het Spui aan het uiteinde der Gedempte Gracht, doch de gelden die in de kist waren, waren uit dezelve genomen.

— Op den 15den dezer is de nieuw gebouwde schouwburg te Nijmegen plegtig en feestig ingewijd geworden. De schouwburgzaal, die eene ruimte voor circa 500 personen heeft, en door haren sierlijken en smaakvollen bouwtrant de algemeene bewondering wegdroeg, was niettegenstaande den vrij hoogen toegangsprijs geheel bezet, terwijl zelfs uit den omtrek onderscheidene vreemdelingen tot dit feest waren zamengevloeid. Het decorative, zoowel der zaal al van het tooneel, door den kunstschilder *van Hove* vervaardigd, mag uitmuntend schoon genoemd worden, en draagt de goedkeuring van bevoegde kunstregters weg. Het orkest, onder directie van den heer *W. H. Dahmen*, solo-violist van Z. M. den Koning, voerde krachtvol en harmonisch menig voortreffelijk muzijkstuk uit; terwijl de koninklijke tooneellisten van Zuid-Holland, onder directie van de HH. *Hoedt* en *Bingley*, door het goed uitvoeren van een toepasselijk tooneelstuk, *de Tijdgeest of Kunst en Kunstmin* getiteld, en door den heer *Grave* vervaardigd, de vreugde der feestviering verhoogden. Na afloop der voorstelling vereenigde zich het stedelijk bestuur met onderscheidene andere ingezetenen tot een feestmaal, hetwelk onder gepaste vrolijkheid, tot laat in den nacht heeft geduurd. Behalve de schouwburgzaal wordt in dit nieuwe lokaal eene sierlijke concertzaal, benevens een geschikt vertrek voor het hand- en regtlijnen teekenen gevuld.

— Uit Axel wordt van den 13den October het volgende gemeld:

„ Gepasseerden zaturdag kwam een jong meisje, genaamd *Johanna den Beer*, oud 13 jaren, dochter van eene kroeghoudster alhier ter stede, tusschen 3 en 4 ure des namiddags, ten huize van haren zwager, zekeren *van Wijngaarde*, schoenmaker, in de lange noordstraat alhier, om hare zuster in het huiswerk behulpzaam te zijn. Daar gekomen zijnde, werd haar verzocht om een' emmer water te putten, uit den tegen over het huis staanden stads-waterput; daarmede bezig zijnde, verliest zij haar evenwigt, en valt in den 50 voet diepen put voorover neder. Dadelijk kwamen eenige buren ter hulp toeschieten; men liet den putemmer met het touw weder naar beneden, in de hoop, dat het kind een of ander voorwerp zoude vastgrijpen. Dit gelukte, zij greep het touw; men haalde haar zoo op, doch bijna boven zijnde, begaven haar de krachten: zij liet los, en viel weder in de diepte. Inmiddels komt zekere *Pieter Reurtier*, barbier, bevorens trompetter bij de artillerie, met een' ladder aanloopen, welke hij in den put plaatste, doch door de smalheid van den gemetselden keel en de diepte van den put, kon het beneden-einde van den ladder water niet bereiken, niettegenstaande dezen hinderpaal, klom *Reurtier* den ladder af, welke door eenige omstanders aan het bovenvinde vastgehouden en vastgemaakt werd, bereikt den ondersten sport, steekt zijn linkerbeen uit, en roept het meisje toe, hetzelve aan de sporten en niet los te laten. Dit geschiedde, en op die wijze kwam het kind boven, werd gered en aan hare bedroefde moeder weder gegeven. Het is opmerkelijk, dat dit meisje niet alleen volstrekt geen letsel bekomen maar sedert hare redding volmaakt gezond is gebleven."

— Te Venlo wordt thans eene inschrijvingslijst ter teekening aangedragen, tot vervaardiging van eene bronzen medaille ter grootte van een stuk van twee francs, als gedenkpenning op de terugkeering der stad onder het gezag van haren wettigen vorst. Op de eene zijde staat het wapen van Venlo met het opschrift: *Willem I, Koning der Nederlanden.* Op de keerzijde zal gelezen worden: *Den 22 oktober 1830 werd de stad Venlo onder het Wettig gezag van Z. M. den Koning der Nederlanden terug gebragt. De 18 afdeeling infanterie nam deze stad in bezit.* De medaille zal vervaardigd worden door den bekwamen graveur *J. Wiener*.

— De *Volksbode*, een Tijdschrift tot algemeen nut, hetwelk verdient meer bekend te zijn, bevat de beschrijving van eene steeds toenemende volkskwaal, het verschrikkelijk misbruik van sterken drank. Dit artikel luidt als volgt:

» Er gaat een verderf door het land heen, en niemand weert het. Een pestadem waait door alle dorpen en steden, en haar meer lijken achter zich dan de cholera, eene Strekke den wortijn, een gloeijende storm doortrekt de landschappen, ontzenuwt mannen, het merg uit de beenderen, het vuur uit de oogen, de kracht uit de hersenen, verslapt handen en armen, de voeten struikelen, de blik staat star en de tong slaat dubbel. Ellende, moedeloosheid en verwijfeling zijn de gezellinnen van dezen heidschen Demon, ellende, krankheid, gebrekkigheid en dood zijn deszelfs trawanten. Waar hij den voet zet, verstikken de zaden der welvaart, des huiselijken geluks, des inwendigen vredes en der onderlinge vreugd. Toorn, tweedragt en haat volgen hem. Bedelaars, landloopers, donkaptoonen, hoogaards, waanzinnigen, misdadigers, doodslagers en moordenaars, ja een onafzienbaar getal dienaars der ondeugd slaat zich hem aan. Weest geschreeuw dat vrolijkheid moet beteekenen, razend gabal, stelt men voor de stem der vreugde wil doen doorgaan, doorgalmen de lucht, waar de slaven van gindsche boozen geest hunne wilde gangen vieren, en hunne schrik aanjagende feesten aanrigten. De zinnen worden van de rede wijkt, de booze geest vaart in den mensch, het heilige wordt met voeten getreden, bespot en gelasterd; van vloeken, verwenschingen, razenden onzin vloeijen de bevende lippen over; met verloochening zijner menschelijke bestemming tot den dienst staat verlaagd, ja even als woedende zwijnen, tuimelt de zinnelooze hoop, uit de kweekschoten der ondeugd, naar huis; daar verheft zich nu het jammergeschrei der vrouwen en kinderen; schrik treedt met deze verdierlijkte dronkaards de woningen binnen. Kyvagie, twist, wonden, moord — ziet daar, wat vruchten gindsche bekers opleveren, uit welke men voorgeeft, kracht en vreugde te drinken."

— Bateven uit Canton, van 25 Mei dezes jaars, hier te lande ontvangen, melden, dat de arrestatien van al de Europeanen in genoemde plaats, ook ten gevolge gehad hebben, dat de Nederlandsche consul, de heer *M. J. Senn van Basel*, in gevangenis gesteld is, en mede eene zeer strenge behandeling heeft ondergaan.

— Uit Stokholm wordt van den 4den gemeld, dat de Fransche korvet *la Recherche*, den 17den der vorige maand, op de reis van Spitsbergen, te Bergen is binnengeloopen. Te Havesund, nabij de Noordkaap, is een borstbeeld van koninig *Lodewijk-Philips* opgerigt, tot aandenken van een bezoek, dat deze Monarch aldaar gedaan heeft, tijdens hij uitgeweken was. De korvet zou binnen eenige dagen naar Christiaanstadt, en van daar naar de Hollandsche en Engelsche kusten onder zeil gaan.

— Een dagblad geeft de volgende bijzonderheden over don *Carlos* en zijne familie: Don *Carlos* huwde in 1816 met de dochter van koning *Jan VI* van Portugal, de prinses *Maria Françoise d'Assises*, waarbij hij drie zonen had. Deze prinses is den 4den September 1834 in Engeland gestorven, kort na het vertrek van don *Carlos* naar Navarre. De tegenwoordige echtgenoote van don *Carlos*, de prinses *van Beira*, is de zuster zijner eerste vrouw, en gevolgelijk schoonzuster van don *Carlos*. Zij is eene zuster van dom *Miguel* en de oudste der dochters van koning *Jan VI*. Sedert 1812 is zij weduwe van den Spaanschen infant don *Pedro*, een neef van don *Carlos*. In 1835 huwde de toen weduwenaar geworden don *Carlos* met de prinses *van Beira*, zij bevond zich toen in Duitschland, en het huwelijk werd bij procuratie gesloten. Don *Sebastiaan* is in 1841 geboren en gesproten uit het eerste huwelijk van de prinses *van Beira* met den infant don *Pedro*. Hij is tevens neef en schoonzoon van don *Carlos*. Hij is de opperbevelhebber van het leger zijns schoonvaders geweest, tot hij in het kommando door *Maroto* vervangen werd. De infant don *Louis* is de zoon van don *Carlos* uit zijn eerste huwelijk met de prinses *Marie Françoise* van Portugal. Hij is, even als don *Sebastiaan*, in 1811 geboren. Hij draagt den titel van prins *van Asturie*, ten gevolge van de aanspraak die zijn vader op de kroon van Spanje maakt.

Heden zijn de parijsche bladen en brieven van eergisteren bij ons niet ontvangen.

WIE ZOU DE RESTAURATIE IN BELGIE VERLANGEN?

Hoe ongerijmd die vraag in Nederland ook moge toeschijnen aan sommigen, het is niettemin waar, dat de ongerijmdheid der onderstelling zelve ons die vraag deed uiten. Het is waar, het rijk der Nederlanden was een schoon rijk: Het stond boven-aan de lijst der staten van den tweeden rang; en door eene allergelukkigste vereeniging van handel en industrie, door gelegenheid, grondgebied en bevolking, wies het spoedig in kracht en aanzien, en bloeide als niemand bij de vestiging van hetzelve in 1815 het zich had voorgesteld. Het stak velen in de oogen, en van daar deszelfs val. Bij eene nog niet van de Fransche zeden vervreemde, nog niet, door het tot rijpheid gekomen ongegroeid geslacht, met de Nederlandsche zeden eigene gewordene bevolking, moest een materieel conflict tusschen vrijheid van handel en bevoorregting der industrie, waarin de hand van vreemden het vuur stookte, verwijdering en opstand doen ontstaan. Er werd behendiglijk partij getrokken van eene menigte personen, die door eigenwaan en geldzucht veryoerd, zich verbeeldden niet op hunne plaats te staan, en het regt te hebben om het land te regeren; ongodisterij, die zoo dikwijls hand aan hand gaat met overdrevene gehechtheid aan Godsdienstige vormen, sloegen ook nu de handen ineen: het koningrijk der Nederlanden viel; Fransch schuim sloeg naar België over; en de Engelsche industrie maakte zich in België plaats. Bij die feiten bleek het genoeg dat men het rijk der Nederlanden niet meer wilde herstellen; en ondanks al de protokollen zal de onpartijdige geschiedonderzoeker in lateren tijd moeten erkennen, dat men sedert het begin der conferentie af nooit het ernstig voornemen heeft gehad, om België aan deszelfs verpligtingen tegenover Nederland te verbinden en aan Nederland deszelfs regt te handhaven. Hoe de ongegrondheid der redenen van het verraderlijk oproer dat in Augustus 1830 te Brussel uitbarstte, ook de uitbreiding van den opstand in September, ten gevolge van de ontbinding der legermagt door desertie, omkooping, afval en verraad; noch de bekende goede trouw, waarmede Nederland zich in alle onderhandelingen sedert 1815 als van ouds had onderscheiden: niets vermogt de diplomatie te bewegen, om een rijk te herstellen; 't welk aan velen tot steun en anderen tot bedwang had kunnen strekken. Maar wat de diplomatie niet wilde, dat verlangde onze Regering evenmin als de Natie. Nadat de afval in België eerst verontwaardiging had verwekt, en daarna de Natie verpligtte, om tot handhaving voor een geboren regt op te treden; nadat de maand October 1830 de geheele natie vrijwilliglijk gewapend zag staan, om voor alles wat lief en dierbaar was, te strijden; na den tiendaagschen veldtogt; na de betwisting der Antwerpsche Citadel; na de dwangmaatregelen der sluiting onzer havens ter gunste van België; nadat men ons door den wil der ijzeren noodzakelijkheid heeft gedwongen, om een traktaat te onderschrijven, dat ons uitkleedt, en ons van onze regten beroofd, en waarvan men de volkomene executie nog lang onder de vrome wenschen zal moeten stellen; — na dit alles, is er geen eerlijk Nederlandsch hart meer, dat nu nog eene vereeniging met België zal kunnen wenschen; alware het dat men den vroegeren stand van zaken regreteerde. Geen broederband met afvalligen, geen restauratie in België; en waartoe zou eene restauratie anders kunnen leiden, dan tot eene hereeniging? Of er een van Nassau op den Belgischen troon zit of niet, zal, zonder eene volkomene insmelting der beide groote deelen van het voormalig Koningrijk der Nederlanden, niets baten; en dit zitten van een Nassau op een troon, waarvan men deze dynasty in 1830 ten eeuwigen dage heeft uitgesloten, moge een gevoel van voldoening geven aan hem die op zoodanigen troon zitten mogt; maar wenschelijk of begeerlijk kan zulks, noch voor een Nassau, noch voor Nederland zijn. Wie zou dan de restauratie in België wenschen? Hier te lande noch Koning, noch Natie. Maar zou België soms die restauratie wenschen? Zij, die Belgen, die dat zeggen, hebben in 1830 den moed niet gehad om zich te verzetten tegen een hoop fortuinzoekers, die de menigte opzette; zij hebben zich toen laten verkloeken; zij hebben zelfs in Augustus 1831, toen de rebellie vlugtende was, zelfs geen eene edelmoedige poging tot herstel beproefd; zij hebben zich een kleinood laten ontrukken, dat zij niet wisten te waarderen noch te bewaren. HUN BEELAC KOMT NU ER LAAT!!! Niemand in Nederland wil meer het herstel van het voormalig Koningrijk der Nederlanden, zooals het van 1815 tot 1830 gebloeid heeft.

DE ROYAL GEORGE.

In de maand Augustus van het jaar 1782, toen Engeland met zijne opgestane kolonien, en tevens met Frankrijk, Spanje, de Vereenigde Nederlandsche Provincien en HYDER-*Ali* van Mysore in oorlog was had er, op zekeren voormiddag, op de reede van Spithead een vreeselijk ongeluk plaats: De *Royal George*, een linieschip van 420 stukken, onder het bevel van den admiraal KEMPENFELD, ging, met eene bemanning van 845 matrozen en soldaten, schaklaps, op de reede van Spithead te gronde, alwaar het midden onder de vlbot van het kanaal voor anker lag. Lord HOWER was juist voornemens met het vereenigd eskader af te zeilen, om het door de Franschen en Spanjaarden belegerde Gibralthar te ontzetten. De oorzaak van deze betreurenswaardige en noodlottige gebeurtenis was deze: de *Royal George* moest voor het afzeilen, op eene beschadigde plaats aan stuurboordszijde door de scheepstimmerlieden onderzocht en hersteld worden; men deed tot dat einde het schip zooveel mogelijk overhellen; al de stukken geschut aan de windzijde werden binnenboords gehaald, en al die van den wind af waren, buiten boord gebragt, gelijk zulks bij herstellingen beneden den waterspiegel steeds noodzakelijk is. Op eens verhief zich een felle windvlaag, en eer nog bij officieren en matrozen de gedachte aan gevaar kon opkomen, zonk het prachtig schip in een oogenblik naar den bodem der zee. Van de 845 menschen die zich aan boord bevonden, hadden 360 het geluk zich op verschillende wijzen te redden, maar de overige 505, waaronder de admiraal KEMPENFELD, vonden hun graf in de zee. Weinige dagen voor het ongeluk was aan de gezamenlijke manschap zes maanden soldij uitbetaald. Er werden vele proeven in 't werk gesteld, om den *Royal George* weder boven water te krijgen; maar zij mislukten alle. Eenigen tijd na de verschrikkelijke gebeurtenis, liet een zeker werktuigkundige, met name SPALDING, met de duikerklok zich naar beneden dalen, om het wrak te onderzoeken. Ook was hij behulpzaam in het naar boven halen van verscheidene stukken geschut; het schip zelf bleef echter nu reeds 58 jaren onbeweeglijk op de plaats waar het gezonken was, en maakte de reede van Spithead in den omtrek onveilig. Eerst den negenden dag na het ongeluk, begon men de lijken der slagtoffers van deze verschrikkelijke ramp te zien bovendrijven, die alsnu verzameld en begraven werden. Het lijk van den admiraal is niet weergevonden; hij was juist in zijne kajuit bezig zich aan te kleeden, toen de *Royal George* te grotte ging. Men verhaalt dat een maaps, die een der vrouwen aan boord toebehoorde, op den rug van een zwemmend schaap op het eiland Wight behouden is aangekomen; men had hem aldaar opgenomen, en daar hij zijn naam niet konde opgeven, op nieuw gedoopt en hem nu dien van JOHN LAMB gegeven. Dezer dagen nu is de *Royal George* op nieuw een voorwerp van belangstelling geworden, en wel ten gevolge van eene nieuwe uitvinding. Op den 23sten September ll. is het den kolonel PASLEY gelukt, eene kruidmijn, die tegen het wrak van het schip, op den bodem der zee werd aangebragt, te doen werken. Een cylinder, 2320 ponden kruid bevattende, werd behoedzaam gezonken en aan het meest vaste deel van het reusachtig wrak gehecht, en werd daarop door middel eener voltaïsche batterij, het kruid met het gewenschte gevolg ontstoken. De ontbarsting volgde, maar men ontwaar-

de in de eerste twee of drie sekonden, slechts weinige beweging of golving op de oppervlakte van het water; weldra echter steeg op de plaats van het gezonken schip, eene vrij digte watermasse, in den vorm van een bijkorf, ter hoogte van dertig voeten naar boven en vormde bij de nederdaling, even als een maalstroom, zeer breede kringen over eene groote uitgebreidheid der oppervlakte. De slag of schok was niet zoo sterk als men verwacht had, maar de werking welke de uitbarsting op de oppervlakte van het water had te weeg gebragt, was voorzeker zeer groot, in aanmerking genomen de diepte van de zee, die op deze plaats ongeveer negentig voeten bedraagt. Van wezenlijk belang is bij deze proef het gelukken der ontbarsting, dewijl het nu bewezen is, dat de voltaïsche batterij voor de ontsteking van het kruid onder water gebruikt kan worden, hoe groot de diepte ook zijn mag. De mijn heeft ook aan de bedoeling beantwoord, naardien het grootste gedeelte van het wrak uiteen gesprongen schijnt. Sedert zijn de duikers onvermoeid bezig, om de losgeraakte stukken van het wrak, vooral timmerhout, naar boven te brengen. De gezegde lieden blijven meermalen 25 minuten onder water. Van het geschut waren onlangs, volgens een berigt in den *Times*, reeds acht ijzeren twee en dertig ponders en een dergelijke vier en twintig ponder alsmede twee zeer groote koperen reeds naar boven gebragt. Waar het houtwerk nog te vast aan den romp houdt, worden kleine mijnen aangebragt en door middel der voltaïsche batterij ontstoken. Op deze wijs wordt met de slooping onder water van het schip, en steeds met een goed gevolg voortgegaan. Het zou evenwel nog veel tijd en geld kosten, eer het geheele wrak opgeruimd was; maar men mogt met grond vertrouwen, rijkelijk schadeloos gesteld te worden tot hetgeen van het schip nog waarde heeft, inzonderheid door de stukken geschut; terwijl bovendien de meerdere thans weder verkregene veiligheid van de reede van Spithead, reeds als een genoegzame schadeloos kan aangemerkt worden.

DE BRANDNETELSTRUIK.

» Nog gaan een groot kwartier en de zon is onder, ik maak regtsomkeert en ga op het huis aan!" zeide bij zichzelven de jager van den Baron S. . . . Het was niet zonder reden, dat hij zoo sprak. Van kinds af had hij er iets tegen gehad, om, in den avond, alleen bij den weg te zijn, en dat was hem altijd bijgebleven. De gedachte aan den weg, langs welken hij thans genoodzaakt was naar huis terug te keeren, dreef hem te meer aan om spoed te maken, en denzelven nog bij den lichte af te leggen. Niet dat die weg juist onveilig gemaakt werd door kwaad volk, maar er lag een pad langs het bouwland; daar moest hij over, en daarvan had hij zoo dikwijls gehoord, dat het daarop niet pluis was. Ruim een half uur moest hij nog gaan, eer hij dat pad bereikt had. Hoe nader bij hetzelve kwam, hoe vreesachtiger hij om zich heen en voor zich uit zag, en hij ook omraad ontdekken mogt. Zoo voortgaande, terwijl het intusschen was begonnen te schemeren, valt op eens zijn oog, links voor hem uit, op iets, dat hem schrik in 't hart joeg, en hem al den moed benam om verder te gaan. » Daar is nu de weerwolf!" dacht hij. Zijne haren rezen te berge, en hij stond als vastgenageld aan den grond. Strak bleef hij op het ding staren, en toen was het alsof het hem vreeselijk aangrimde, en het naar hem toe kwam: dat het leefde zag hij duidelijk. Ilings springt hij op zij uit, en zet het op een loopen, doch het opgeploegde land en de gevelde weitasch maken hem dit weldra onmogelijk. Hij staat, ziet om zich heen, doch bemerkt niets kwaads. Evenwel bij elke schrede die hij voorwaarts doet, hoort hij wat, en meent hij, dat hem iets op de hielen zit. Stond hij stil, dan hoorde hij niets, ging hij voort, dan was het er weer, en hoe sneller hij aanstapte, hoe sneller ook het geluid in zijnen boezem drong. Dit duurde tot hij bij twee menschen kwam. Het waren twee hem wel bekende arbeiders die uit het veld terugkeerden, en tot welke hij kwam had gezegd. Hun bijzijn ligtte hem een' steen van het hart. Zijne vrees verborg hij voor hen zoo goed mogelijk, repte geen enkel woord van hetgeen er voorgevallen was, en keerde, daar zij denzelfden weg langs moesten, in hun gezelschap naar het dorp terug, onder een praatje over het weer en de jagt. Niet ver nog waren zij gegaan, of daar vernam hij dezelfde hetzelfde geluid, ook de anderen merkten het, en een van hen zeide daarop tot den jager: » Uw broek schijnt nat geweest te zijn, heer, want hij knerpt zoo." — En nu eerst begreep Jacob, dat de lederen broek, die hij aan had, en des morgens nat geworden was door eene regenbui, het geluid maakte, dat hem zoo beangst had. Bij deze ontdekking kreeg hij al meer moed om de plaats voorbij te gaan, waar hij dat vreeselijk ding gezien had, dat hem met zulke vurige oogen had aangekeken, en op hem scheen aan te komen. Weldra waren zij er, en toen zag onze jager hetzelfde ding, maar zonder er van te schrikken, want hij werd nu gewaar, dat de gewaande weêrwolf niets anders was, dan eene geel geworden en door de wind bewogen brandnetelstruik.

In het voorbijgaan schopte Jacob, in arren woede, met zijn voet door den struik. Hij zeide daarbij niets, maar wat of hij daarbij wel heeft gedacht?

178ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

15de Trekking. Geene.
16de — N°. 11089, een prijs van *f* 1000; N°. 10738, *f* 1000; N°. 5288, *f* 10,000; N°. 22634, een premie van *f* 2000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (17 *October*) waren genoteerd: Nederl. 2½ pCt. 52, 51¾, 50¾, 51⅛; ditto 5 pCt. 100½, 99⅞; Kansb. 24⅝, 23¾, 24; Am. Syndik. 93, 91½; Handelm. 172¼, 170⅞; O. Indië 5. pCt. 97, 94¾, 95¾; Rijn Spoorweg 100; Aktiens 27 een zest., 26⅝, 27; Fr. uitgest. 8⅞, dert. zest.; Roebels 5 pCt. 67⅛; Pensm. 13 vijf zest.

*** Mijne hartelijke geliefde Echtgenoot, S. J. DE [illegible], overleed heden, ten huize haarer Ouders, te *Breda*, in den jeugdigen leeftijd van 21 jaren en 5 maanden, mij nalatende een Kindje, de Vrucht onzer gelukkige Echtvereeniging van ruim twee jaren.

Rotterdam, den 14. October 1839. H. V. VAN GOGH.

Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene als bijzondere Kennisgeving aan te merken.

*** F. K. B. DE PAEUW, openbaar Onderwijzer en Kostschoolhouder te *Baerle-Nassau*, *Noord-Brabant*, meent, op zeer voordeelige voorwaarden, jonge lieden bij zich in den Kost, ten einde hen, naar verkiezen van Ouders en Voogden, in de Fransche-, Engelsche-, Hoog- en Nederduitsche talen, in de Reken-, Meet- en Stelkunst, het Boekhouden, Geschied- en Aardrijkskunde, enz., te onderwijzen. Men adresseere zich verder aan den Wel-Eerwaarden Heer W. GOMEN, Pastoor te *Breda* en aan genoemden Onderwijzer.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende **NIEUWE WERKEN** voorhanden:

I. Nieuw Reglement voor de Nederduitsche Cavalerie, 1ste deel, inhoudende [illegible] te paard. . . . . *f* 2,60.

II. Napier, History of the war in the peninsula and in the South of france, from the year 1807 to the year 1814; the fourth edition, complete in three volumes. Brussels 1839. . . . . » 22,—.

III. Poncelet, Mécanique industrielle exposant les différentes methodes pour déterminer et mesurer les forces motrices, ainsi que le travail mécanique des forces, 2 vol. . . . » 9,—.

IV. Histoire de l'architecture de *Th. Hope*, traduite de l'anglais par A. Baron, 2 vol. *texte* et *planches*. . . . . » 12,—.

V. Raspail, Nouveau système de chimie organique, fondé sur de nouvelles méthodes d'observation, et exposé d'un traité complet de l'art d'observer et de manipuler en grand et en petit, 2 vol. *avec* [illegible] . . . . . » 8,50.

VI. Memorial de l'artillerie, ou recueil de mémoires, expériences, observations, et procédés relatifs au service de l'artillerie; rédigé par la commission, avec l'approbation du ministre de la guerre; 4 vol. *avec atlas*. . » 17,50.

VII. Dumeril, Eléments des Sciences naturelles, nouvelle édition, *avec trente-trois planches*; 1 vol. 8°. . . . . » 5,50.

VIII. *Le Chemin de fer belge*, ou recueil des mémoires et devis pour l'établissement du chemin de fer *d'Anvers* et *Ostende* à *Cologne*, avec embranchement de *Bruxelles* et de *Gand* aux frontières de *France*, par Simons, et un Atlas. . . . . » 6,—.

IX. Collection de portraits et vignettes pour l'histoire de la Révolution française de M. A. Thiers, représentant les hommes les plus célebres et les scènes les plus remarquables de la révolution française. . . . . » 6,50.

(Format in 8°., conforme à l'édition publiée par Wahlen & C°.)

X. Blaze, Le Chasseur aux filets, ou la chasse des dames. » 1,50.
XI. —— Le Chasseur au chien courant, 2 volumes . . » 2,80.
XII. —— Le Chasseur au chien d'arrêt . . . . . » 1,—.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.